

Persbericht

Luxemburg, 18 januari 2021

De initiële respons van de EU op COVID-19: lessen trekken om de Europese samenwerking op het gebied van volksgezondheid te verbeteren

De Europese Rekenkamer (ERK) heeft de initiële respons van de EU op de COVID-19-crisis geanalyseerd en vestigt de aandacht op bepaalde uitdagingen waarmee de EU wordt geconfronteerd bij haar ondersteuning van de volksgezondheidsmaatregelen van de lidstaten. Dit betreft onder meer het opzetten van een passend kader voor grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid, het vergemakkelijken van de toelevering van de benodigde uitrusting in crisissituaties en het ondersteunen van de ontwikkeling van vaccins.

De bevoegdheden van de EU op het gebied van volksgezondheid zijn beperkt. Zij ondersteunt voornamelijk de coördinatie van de maatregelen van de lidstaten (via het Gezondheidsbeveiligingscomité), vergemakkelijkt de aankoop van medische uitrusting (door kaderovereenkomsten voor gezamenlijke aankopen op te stellen) en verzamelt informatie/beoordeelt risico's (via het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding — ECDC). Sinds het begin van de COVID-19-pandemie heeft de EU verdere maatregelen genomen om dringende kwesties aan te pakken, de toelevering van medische uitrusting en de uitwisseling van informatie tussen de lidstaten te vergemakkelijken en onderzoek naar tests, behandelingen en vaccins te bevorderen. Op 30 juni 2020 had zij 3 % van haar jaarlijkse begroting toegewezen aan de ondersteuning van maatregelen op het gebied van volksgezondheid.

“Het was een uitdaging voor de EU om de maatregelen die zijn genomen binnen haar formele bevoegdheden snel aan te vullen en de volksgezondheidsmaatregelen in reactie op de COVID-19-crisis te ondersteunen”, aldus Joëlle Elvinger, het lid van de ERK dat verantwoordelijk is voor de analyse. “Het is nog te vroeg om lopende acties te controleren of de impact van COVID-19-gerelateerde EU-initiatieven op het gebied van volksgezondheid te beoordelen, maar uit deze ervaringen kan lering worden getrokken voor eventuele toekomstige hervormingen van de bevoegdheden van de EU op dit gebied”.

In een [controleverslag van 2016](#) hadden de controleurs al gewezen op tekortkomingen in het gebruik van het EU-rechtskader van 2013 voor de aanpak van ernstige grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid. Sommige kwesties, zoals paraatheidsplanning, blijken nog steeds te spelen.

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van de analyse van de Europese Rekenkamer, waarvan de integrale versie te vinden is op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Het was een uitdaging voor het ECDC om de tijdigheid, kwaliteit en volledigheid van de informatie van de lidstaten te waarborgen, en de uiteenlopende strategieën van de lidstaten voor surveillance en tests bemoeilijken vergelijkingen en beoordelingen. Het ECDC heeft er voor gewaarschuwd dat er nog veel werk moet worden verzet om robuuste, op bevolkingscijfers gebaseerde surveillance van COVID-19 op te zetten en te versterken.

Een belangrijke uitdaging waarmee de lidstaten werden geconfronteerd bij de aanpak van de pandemie was het waarborgen van de toelevering van toereikende medische uitrusting. De Europese Commissie heeft een reeks maatregelen genomen om de lidstaten te helpen deze uitdaging het hoofd te bieden. Deze maatregelen omvatten het invoeren van een regeling voor uitvoervergunningen, het aanleggen van een door de EU gefinancierde strategische voorraad medische uitrusting en persoonlijke beschermingsmiddelen en het opzetten van een online matchmakingtool voor de aankoop van medische uitrusting. De Commissie heeft ook kaderovereenkomsten voor de gezamenlijke aankoop van medische uitrusting opgezet. De lidstaten kochten het overgrote deel van hun medische benodigdheden echter via nationale aanbestedingstrajecten aan.

Met de EU-begroting werd een reeks maatregelen gedekt, waaronder het onderzoek naar COVID-19 en aankoopovereenkomsten voor vaccins. Medio 2020 had de EU 4,5 miljard EUR specifiek toegewezen aan maatregelen op het gebied van volksgezondheid en de voor cohesiefinanciering in aanmerking komende uitgaven uitgebreid tot COVID-19-gerelateerde uitgaven voor volksgezondheid. Op 30 juni 2020 was het gebruik van deze middelen nog in een vroeg stadium.

In juni 2020 was 547 miljoen EUR uit de EU-begroting toegewezen aan onderzoek naar de ontwikkeling van COVID-19-tests, -behandelingen en -vaccins. In de eerste helft van 2020 heeft de Commissie ook 1,5 miljard EUR toegewezen voor de financiering van aankoopovereenkomsten met een reeks ontwikkelaars van COVID-19-vaccins. Om het inherente risico dat gepaard gaat met de ontwikkeling van vaccins te beperken, was de strategie van de Commissie gericht op investeringen in een reeks vaccintechnologieën en -bedrijven. De strategie omvatte onder meer het financieren van onderzoek naar vaccinatievrees en het bestrijden van desinformatie, die de doeltreffendheid van massale immunisatiecampagnes zou kunnen schaden.

Achtergrondinformatie

Volksgezondheid is in de eerste plaats een nationale bevoegdheid. Door de COVID-19-pandemie werden de relatief beperkte bevoegdheden die aan de Unie zijn toegekend bij het Verdrag betreffende de werking van de EU en het rechtskader van 2013 voor grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid (Besluit nr. 1082/2013/EU) op de proef gesteld. Deze analyse is niet bedoeld om conclusies te trekken over de resultaten en de impact van de acties die tot juni 2020 zijn ondernomen, voornamelijk omdat deze nog steeds evolueerden toen deze analyse werd opgesteld.

Onlangs heeft de ERK haar [analyse van de economische beleidsreactie van de EU op de COVID-19-crisis](#) gepubliceerd; in het werkprogramma 2021 van de ERK is een controle inzake de gezondheidsgerelateerde acties en de aankoop van vaccins opgenomen.

Analyse nr. 01/2021 van de ERK "*De initiële bijdrage van de EU aan de volksgezondheidsmaatregelen in reactie op COVID-19*" is beschikbaar op eca.europa.eu.

Perscontact: Claudia Spiti - claudia.spiti@eca.europa.eu - M: (+352) 691553547